

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje. Naročnina velja za Avstrijo za celo leto 3 krome, za pol in četrť leta razmerno; za Ogrsko 4 K 30 Vin, za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnino z ozirom na visokost poštne. Naročnina je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 v. Uredništvo in upravnštvo se nahajata v Ptujju gledališko poslojce številke 3.

Slava Tebi, ki si nas kmete ljubili!

Kmečki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj, ali tokopise se ne vrada. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznaki uredništva ni odgovorno. Cena oznaki uredništva je za celo leto K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznaki se cena primerno zniža.

Štev. 47.

V Ptujju v nedeljo dne 21. novembra 1909.

X. letnik.

Visoka politika.

Visoka politika, ja, ja, — velebenjeni naši prvaki delajo visoko politiko in sicer le visoko politiko.

Po našem mnenju bi bila sicer mala, domača, gospodarska politika bolj potrebna. Tako na primer bi slovenskemu ljudstvu prav nič ne škodovalo, ako bi se mu v gmočnem oziru kaj pomagalo. Skrajni čas bi bil po našem mnenju, da bi se preiskavalo vzroke naraščajočega izselevanja našega ljudstva v Ameriko, vedno večjega števila eksekutivnih prodaj v naših pokrajinah, propadanja v vsakem oziru, ki ga mora pošten rodoljub s krvavim srcem opazovati. Rešiti bi bilo treba vprašanje poslov na kmetih, zavarovanje delavskih slojev, razne obrtniške zahteve, varstvo domače živinoreje in bogve kaj še vse. Taka politika, ki se peča edino in v prvi vrsti s temi velevažnimi gospodarskimi vprašanji, bila bi po našem mnenju koristna in potrebna za ljudstvo samo, za hvalisano in vedno revno naše slovensko ljudstvo.

To ne povemo danes prvič, to smo že opevotvano povedali. Ali prvaki — kdo bi pričakoval, da se bodejo s takimi „mašenkostmi“, s takimi „postranskimi“ vprašanji naši velebenjeni prvaki in „voditelji slovenskega naroda“ pečali? Ti ljudje imajo haje toliko dela, da jim za take stvari ne preostaja časa. Oni se morajo za vse drugo trgati, da „rešijo“ in „izveličajo“ mili, pobožni slovenski narod. Gotovo, prvaki „delujejo“ tudi v gospodarskem oziru. To lahko dokažemo in kdor ne veruje, plača groš! Prvaki so osrečili slovensko kmetško ljudstvo s „konzumnimi društvi“, ki so danes sicer skoraj do zadnjega propadli in pri katerih se je mnogo poštenih kmetških eksistenc izkrevavelo. Prvaki so ustanovljali „narodne štacune“, pri katerih so slovensko ljudstvo sicer odirali do skrajnosti. Prvaki so uredničevali povsod „narodne“ odvetniške pisarne in niso niti besedice zinili, ako so

posamezni prvaki odvetniki slovenskim kmetom dva in trikrat toliko računali, kakor bi to smeli. Prvaki so vabili ljudstvo v svoje posojilnice in se niso prav nič vznemirjali, ako so razni slovenski junaki v la Vošnjak v Šostanju te posojilnice za več kot 100 tisoč kron oskodovali, ako so si denar jemeli, kakor da bi bil njihov, ako so na vse mogoče načine zaslepljene vložnike za nos vlekli, pa čeprav z ponarejenimi bilancami. Pa naj še kdo reče, da prvaki ne delujejo v gospodarskem oziru! Gotovo delujejo, veliko delujejo, dan in noč delujejo, da jim teče pot in znoj iz čela, ali uspeh tega prvakaške gospodarskega „delovanja“ se pozna pač le v — osiromašenju ljudstva in obogatitju prvakov samih.

Za tako delo pa, ki bi širokim slojem ljudstva v resnici pomagalo, ki bi ljudstvu v gospodarskem oziru boljše bodočnost zagisurilo, za tako delo nimajo prvaki časa! Kajti vesolja in časa imajo edino za — visoko politiko.

Kaj pa je za sto vragov pri vsej tej visoki politiki? Na to vprašanje skoraj mi sami odgovora ne vemo. Veliki narodi delajo lahko visoko politiko, ker so odlični v svetovni zgodovini. Ako jo pa uganjajo mali narodi, ki so v kulturnem kakor gospodarskem oziru še v potojih, potem postane to — karikatura, kateri se ves svet smeja.

„Visoka politika“ slovenskih prvakov je doslej v prvi vrsti dokazala, da so oni sami duševno še grozovito — revni. Zahtevali so slovensko univerzo in nakrat so sami izpoznali, da je to — nemogoče. In da bi vso svojo duševno revščino skрили, zvezali so se prvaki z najradikalnejšimi, naravnost velevzdajalskimi Čehi. Zvezali so se z njimi in na podlagi to smešno-brezznačajne zveze so prvaki sami proglasili kot prvo zahtevo svoje „visoke politike“ razdrobljenje Avstrije, uničenje avstrijskih kronovin,

z združenje z balkanskimi sovražniki Avstrije.

To je visoka prvakaška politika, to je njen cilj in njen smoter! Seveda ne razumejo prvaki, da jih češki rogovileži le izrabljajo v svoje namene, kajti nobena politika ni tako grozovito sebična kakor češka. Danes imamo vsled prvakaške zveze že na Slovenskem stotero uradnikov, inženjerjev, delovodij v najboljših službah, mnogo čeških duhovnikov v mastnih farah. Domačini, slovenski domačini pa si morajo v tujini kruha iskati ali pa doma vlogo diurnistov igrati. Prišel bode čas, ko bode slovensko ljudstvo proklinjalo tiste, kateri so sklepali slovensko-češko zvezo.

Danes trdijo nejošteni politiki, da ima ta zveza veliki pomen za ljudstvo na Slovenskem. Zaradi te zveze bodoče slovenski poslanci tudi državno zbornico razbiti. Ali prišel bo čas, — ko bode visoka politika prvakov žilostne plovove za slovensko ljudstvo rodila.

Ali si že kupil

„Štajerčevi“ kmetški koledar

za l. 1910.

Ta koledar obsega 144 strani z mnogimi slikami in košta samo 60 vin., s poštnino pa 70 vin. Kdor proda 10 koledarjev, dobi enega zastoj.

Vsako ga kupi!

Politični pregled.

Politični položaj se ni v nobenem oziru zboljšal. Poljak Glombinski je sicer poskušal, uresničiti nekako sporazumjenje med Čehi in

Napravil je globoki poklon in zaklenil vrata od zunaj.

Kar mi je bil povedal, ostalo je za-me brez vsakega vpliva. Doživel sem že marsikaj drugega, poleg tega sem bil zelo truden. Prišel sem se torej sleči, to se pravi, odločil sem klobuk, slekel sukno in čevlje. Predno pa sem se k počitku vlegel, preiskal sem še natančno celo sobo. Pohištvo je obstajalo iz ene postelje, enega stola in ene stare mize. Na vratih je bil kos papirja pribit, kjer je bil v grozoviti pisavi sledeči razglas načekau: „1. Ako dežuje v posteljo, dobi potnik v kotu pri oknu dežnik. 2. Prosi se, da se odeje ne vrame seboj. 3. Gosti, ki so navajeni, s čevlji na nogah spati, naj jih preje očistijo. 4. Prosi se, da naj se nikar ne ostrši, ako se v gostilniški sobi strelja.“

Zabaval sem se nad odkritosrčnostjo kčmarja, ki je svoje goste pač po njih zunanosti cenil. Potem sem se vlegel, revolver ob moji strani, v posteljo. Bil sem navajen, imeti vedno čtivo pri sebi; ako je še tako pozno, nekaj časa čitam vedno v postelji. Tako tudi ta večer. Čez nekaj minut sem se nerodno premaknil in sveča je padla na tla, brez da bi gasmila. Pripogol sem se, da jo ugasnem. Pri tej priložnosti pa sem opazil pod mojo posteljo veliki, v rjuhi zaviti predmet, ki je bil natančno človeški postavi podoben. V hipu sem bil iz postelje. Potem sem previdno pokleknil in prijel za zavoj. Čutil sem roko, nogo — gotovo, brez dvoma, pod posteljo je ležal človek skrit. Ze sem prijel za moj revolver, ko sem se spomnil zadnjih kčmarjevih besed: Pretekle noč je tukaj nekdo umrl. Zdaj sem vse razumel. Ko sem

seljem. V hlevu je še dosti prostora.“ — „V hlevu“, sem ježno zaklical. — „Ja, kjer pa? Mislite morda, da imam tukaj palačo? Hlev je čisto dober in najmanje deset moč iz preazije že tam spiti. Ti se morajo malo stisniti in potem bo še prostora.“ — „Jaz gotovo nisem razvjen glede prenočišta, ali vendar nisem hotel z onimi postopati v hlevu spati.“

Kčmar je prišel premišljavati. „Morda imam še eno sobo za Vas, ali spraviti jo moram šele v red.“ — „Dobro, senor“, sem odgovoril: „moja spremeljevalca lahko v hlevu spita. Meni pa dajte sobo. Čena je postranska stvar.“ — „Košta pet piastrov, ki se jih mora naprej plačati.“ Kaj mi je preostalo, kakor plačati. Komaj je imel kčmar denar v žepu, ko je že izginil.

Spremljevalca sta šla v hlev in ostal sem sam. Da si skrajlam čas, stopil sem v gostilniško sobo. Nad menoj sem slišal ljudi semterje hoditi. Proklinjali so in predstavljali težko pohištvo. Spravljali so gotovo za me sobo v red. In kar nakrat mi je stopila bojazan v grlo, vse si mi je zdelo usodepolno.

Kčmar je prišel nazaj in sledil sem mu. Luč v njegovi roki je fritotala in stopnice so bile podobne lestvici. Odprl je vrata v sobo in postavil luč na mizo. „Ali Vam ta soba zadostuje? Saj menda niste bojazljivi ali baljeverni.“ — „Ne“, sem hitro odgovoril, „ali zakaj me to vprašate?“ — „Ker je včerej ponoč nekdo v tej postelji umrl.“ — „Naravne smrti.“ — „Seveda! Stepiš so se in poglani so mu tri kroglice v truplo. Prinesel smo ga tukaj sem. Zato smo morali sobo šele v red spraviti. Torej lahko noč, senor!“

Prenočišče.

(P. F. B.)

Kapitan Joquard je bil bogat; zapustil je vsled tega svojo službo in potoval po svetu. Kadar je prišel zopet domu, pripovedal je prijateljem svoje doživljanje v tujih deželah. Nekega dne je povedal sledečo povest:

Na nekem morskem potovanju od Kitajske v Ameriko seznanil sem se z mladim Mehikanom; ki mi je tako hvalil lepote svoje pokrajine, da sem sklenil se tja peljati. Od severa sem prekorakal Mehiko in prišel v pokrajino, v kateri je bival moj prijatelj. In tam sem se seznanil z — bojaznjivo.

Potoval sem v samotni pokrajini, kjer ni bilo najdeti nobenega človeka. Za varstvo vzel sem seboj dva vboga vraga, katera sem močno plačal. Ko je prišel večer, iskali smo si prenočišta. „Jaz vem za neko gostilno tu v bližini“, rekel mi je eden mojih spremeljevalcev; „ali naj gremo tja?“ — „Seveda“, sem odgovoril, „jaz nočem v prostem prenočiti!“ — „Dobro, potem pojdimo. Mnogo sob sicer kčmar nima. Ali ga je moj prijatelj in bode še storil, kar more.“ — Medtem je prišla noč in fial doč nas je popolnoma premočil. Le pelagoma smo prišli naprej. Končno smo opazili skozi temo lučico — gostilno.

Ali kakšna gostilna! Napol podrti zidove, slamnata streha, papir mesto šip, pravo skrivališče zločinov. Veliki divji moč z rujavim obrazom prišel nam je nasproti. Voditelj mu je povedal, kaj da hočemo. „Moj gospod boče tukaj prenočiti in mi dva tudi.“ — „Z velikim ve-

Deutschhe Wacht.

Naš koledar je izšel! Košta s pošto 70 vin. Kupujte ga!

Nemci, ali posrečilo se mu to ni. Tudi vse konference in vsa posvetovanja vlade so bila brezuspešna. Pričakuje se, da bo zbornica zopet tekom prihodnjega tedna k plenarni seji sklicana. To bi bil pa zadnji poiskus, doseči delavnost državnega zbora. Ako bi se tudi ta poiskus na zločinski trdoglavosti Čehov in slovenskih pravakov ponesečil, potem je prav lahko mogoče, da se zbornico razpusti ali pa da se s § 14 vlada.

Kmetiska „prevzetnost“. V zadnjem času pričeli so gotovi ljudje, ki imenujejo kmete „mesne in krušne oduhuhe“, zopet jamrati o kmetiski „prevzetnosti“. Mi smo radovedni, kje in kako se pojavlja ta kmetiska prevzetnost. „Landbote“ vrlo glasilo naprednih štajerskih kmetov, piše n. p. kot odgovor na večno to očitane tako-le: „Ali se je iz prevzetnosti zgodilo, da so dolgovi v zemljiški knjigi od 2447 milijonov kron leta 1867 na 4588 milijonov kron leta 1899 narasli, torej za 87,4%? Ali pa je to morda prevzetnost, ako je n. pr. dr. Zviednik dokazal, da se je leta 1904 skupno 672 kmetijskih posestev dražbenim potom prodalo? Ali je to prevzetnost, da so avstrijski poljedelci pri žitju od l. 1870—1879 okroglo 230 milijonov kron izgubili? Da so l. 1906 le pri pšenici in rži 85 milijonov kron izgubili? Štajerska kmetijska družba je dognala, da so živinorejci l. 1908. leta najmanj 12 milijonov kron izgube imeli. To pa le na Štajerskem! Kaj šele, ko bi se vse druge kronovine računalo! Glasom preiskav dr. Fr. Leitnerja je v kmetijstvu okroglo 8 milijonov samostojnih in pomožnih oseb uslužbenih. In od teh jih ima le 67.008 letnega dohodka 1200 kron. Vsi drugi niti 4 K na dan ne zaslužijo. Kje je torej kmetiska „predržnost“ in kmetake „prevzetnost“? In na drugi strani pa lahko trdimo, da so vlasti industrijski karteli grozovito cene blaga povišali. Z ozirom na l. 1908 omenimo le kartele fabrik za mašine, emajlne posode, porcelan, voščeno usnjo, kravate, niti, židanih barvarj, rafinerije petroleja in železne industrije, fabrik za usnje, za podplate, vezano blago, užigalice in parkete in kočno je še mogočni kartel rudokopov. Ti karteli so cene grozovito povišali. Le v kuznem listu na Dunaju označene industrijske družbe, so v računskem letu 1906/7 dividendno skupnih 8575 milijonov kron plačali. V teh družbah investirani kapital se obrestuje srednjo z 12,4%. Pri našem kmetu pa se vložen kapital sploh ne obrestuje in večidel morajo še gori plačati. Tako izgleda stvar in tako pridemo tudi do odgovora, kje da je pravzaprav „prevzetnost“ doma.

Proti novemu vinskemu davku. V sredo, dne 10. t. m. vršila se je v „Landhaus“ na Dunaju seja glavnega odbora avstrijskega državnega vinogradniškega društva, katere se je udeležilo tudi mnogo deželnih in državnih poslancev. Kot odbornika tega društva, kakor tudi kot zastopnika e. kr. štajerske kmetijske družbe sta se udeležila seje tudi gg. direktorja A. Stiegler in

bil prišel, ležal je mlč še v postelji; da je svojih pet piastrov zaslužil, porinil je krčmar mlčica ednostavno pod posteljo in to z nado, da ga ne bomo opazil ...

Seveda zdaj nisem več na to misel, da bi šel spat. Obšel sem si zopet čevlje in se vsedel na stol v drugem kotu sobe. Od tam sem opazoval beli zavoj, katerega je sveča razsvetlila. Opazil sem, da je prihajala groza k meni. Kako strašna noč me pričakuje! Niti gibati se nisem upal, ali kar se je zgodilo v prihodnjih minutah, je bilo še groznejše ... Mlčič se je nakrat premaknil. Najprej sem mislil, da si to le domisljuje. Ali ne, mlčič se je zopet gibal.

Potegnil sem revolver in zaklical: „Ostani ali jaz ustrelim!“ — „Za božjo voljo, ne streljajte!“ začul sem izpod postelje. „Pomagajte mi raje, da pridev van, drugače se zadušim.“ — „Ja kaj pa imate tukaj pod posteljo opraviti?“ — „To Vam hočem povedati. Jaz sem najel sobo za to noč. Ko mi je krčmar povedal, da je prišel neki bogati tujec, ki hoče tukaj spati, pustil sem se za dva piastra pogovoriti, da igram mlčiča.“ — „Da igrate mlčiča?“ — „To je tukaj navada. Ako kdo umre, zavije se ga v rjuho in položi pod posteljo. Ne zamerite mi, da sem se pustil pogovoriti. Dobil sem, kakor rečeno, dva piastra zato. Pojdite torej mirno v posteljo!“ —

Kapitan Jaquard si je prižgal novo cigaro in rekel: „Zagotovim Vam, ta sem v tej noči izvedel, kaj je groza. Seveda nisem šel več v posteljo. Mlčič je bil prijeten človek in tako sva do jutra karte igrala. In ko je prišel krčmar, sem mu s smehom rekel: „Preskobel ste mi čudni vitez. Prvič v mojem življenju sem igral karte z — mrtvim človekom.“

Fr. Zweifler. Po živahnem razgovoru se je sprejel ednoglasno sklep, da se bode z vsemi postavno dovoljenimi sredstvi proti predlaganemu novemu davku na vino borilo. Kajti ta davek bi izredno obremenil produkcijo in oškodoval vinski konzum. V ta namen se je sklenilo najprej sestavljenje in predložitev peticije na poslaniško zbornico ter na prizadeta ministerstva. Navzoči poslanci so predložitev in podpiranje te peticije obljubili. Prepisi te peticije se bodejo v svrhu podpisavanja vsem kmetijskim društvom in strokovnim družbam v vinorodnih pokrajinah vpsolali.

Češko žuganje. V Pragi so imeli češki radikali zborovanje; zaradi napadov na cesarja se je moral shod razpustiti. Divjaski rogovileži so napravili potem demonstracije, pri katerih je imel posl. Choc nagovor. Dejal je m. dr.: „Minister Bienerth se ne sme več v državni zbornici pokazati; drugače bode svet prizor doživel, kakorčni se še ni zgodil v parlamentarnem življenju ...“ Kakor vidimo, žugajo Čehi z najhujšim nasiljem. Radovedni smo, kdaj bode vlada brezobzirno tem veleizdajalskim nasilnežem konec napravila. Po omenjenem shodu je prišlo še do hudih popadov s policijo.

Tajna zveza? V prostorih češko-socialne organizacije v Lincu je napravila policija preiskavo. Zaplenilo se je vse prenoženje in spine. Bajse se je uvedla proti voditeljem tudi sodnijska preiskava.

Lepi minister je bil menda bivši češki minister-rojak Prašek. Ze preje se mu je veliko neprijetnega očitalo. Ali vkljub temu je postal ta „pemski muzikant“ minister. Zadnje spomlad pa se je pričel hud boj med kmeti, ki pridelujejo sladkorno peso in med sladkornimi fabrikanti. Kmetje so valed tega sklenili, da bodejo kolikor mogoče malo pese sadili. Tudi Prašek se je podvrzel temu sklepu. Nathoma pa je sadil vendar več pese, da bi si več denarja pridobil. Ko so kmetje to izvedli, izgovarjal se je na svojo ženo. Poleg tega je daroval češkemu šolskemu društvu 3000 K. To ni veliko, kajti osleparjenim knetom ima ministersko plačo zahvaliti. Kmetje so dali češkemu društvu tudi 4000 K, ako vrne Prašku njegov denar nazaj. Društvo je pa od obeh denar vzel. Lep minister to, kaj? Spada pač v družbo enega Kloufača, ki je postal pri prijateljstvu do Srbov bogatin in enega dr. Susteršiča, kateri ima od žindre umazane roke ...

Vedno denar za Kranjce! Minister za poduk grof Stürgkh nakupil je iz državnih denarjev na neki razstavi v Ljubljani slik za 2.500 K. Te slike daroval je potem Ljubljani. Pač lepo! Ali vprašanje je, je-li plačajejo prebivalci drugih krovovin zato svoje krvave davke, da se olepsa Hribarjevo gnezdo?!

Nemška šola v Hrastniku. Minister za poduk grof Stürgkh podelil je nemški šoli v Hrastniku pravico javnosti (mi smo že pred meseci poročali, da je to vrli naš posl. Marchkl dosegel).

Pri občinskih volitvah v Gradcu, ki so se vršile 17. t. m., zmagali so vsi kandidati nemških naprednjakov, medtem ko so socialni demokrati propadli. Boj je bil zelo živahen.

Češka predržnost. Zagriženi češki uradniki podržavljene železnice so se branili, podati službeno prisego v nemškem (uradnem) jeziku. Končno so se vsi do enega udali. Le neki Domsa tega ni hotel storiti in je bil valed tega odpuščen.

Občinske volitve v Mariboru so se vršile 17. t. m. Volilni boj je bil izredno hud. Slovenci se volitev niso udeležili. Zmagali so nemški naprednjaki, ki so dobili od 1312 do 1340 glasov. Podlegli pa so soc. dem. kandidati z okroglo 692 glasovi. Izvoljeni so gg.: dr. Schmiderer (župan), Jos. Schmiderer, Andr. Matzold, Fr. Binder, Joz. Opelka, Joh. Fischer, P. Heritscho in G. Lendler ter Fr. Kral.

Zopet veleizdajci. V Pragi je izvršila policija zopet mnogo hišnih preiskav v prostorih češko-socialne organizacije. Trdi se, da se veleizdajalsko gibanje vkljub razpustu radikalnih mladinskih društev nadaljuje.

Politični umor. V Buenos-Airesu je vrgel neki mladi mož bombo v voz policijskega prefekta. Ki je bil takoj mrtev. Storiec si je potem kroglo v glavo ustrelil. Ali upajo, da ga bodejo pri življenju obdržali. Bajse je storilec Ras

V Argentini je proglasila vlada izjemno stanje. Politični umori so ji dali dokaz, da imajo anarhisti veliko zaroto.

Na Srbskem hočejo zopet tepež kot kazen vpeljati. Dobro za Srbijo! Upamo, da jih bode v prvi vrsti srbski Jurček 25 po r. . . . dobil.

Na Ogrskem se vrši zljaj veliki dirindaj, katerega prva žrtve je bila nekdanj tako mogočna Košutova neodvisna stranka. V tej stranki so prišli člani namreč glede bančnega vprašanja v navskrižje. Vsled tega se je stranka razšla. Košut ima sicer še večino, ali Justh in njegovi pristasi so že tako močni, da zamorejo postati grobokopi Košutovi. Tako se bode doigrala igra zadnjega Košuta, sina revolucionarja. In kadar bode uresničena in na Ogrskem splošna volilna pravica, takrat bode vse te magnatske stranke iz povrva izginile. Skrajni čas bi že bil!

Dopisi.

Šmarje pri Jelšah. G. Jernej Drofenik, župan občine okolica Šmarje, mi Vas resno vprašamo, če je res to, kar se od Vas javno govori in sicer: 1. Če je res, da ste Vi v letu 1908 veliko svoto denarja vzeli iz občinske blagajne in zaračunali ta denar za Vaša pota pri pregledovanju občinskih cest in mostov, čeravno ste posebej plačani za vse občinske posle po 20 K na mesec? 2. Če je res, da ste Vi veliko svoto občinskega denarja po nepotrebnem tudi drugim izdali? 3. Če je res, da ste letos dali 100 K požarni brambi iz občinske blagajne po svoji volji in brez sklepa občinskega odbora? 4. Če je res, da ste v seji občinskega odbora dne 1. avgusta t. l. kot predsednik seje surovo in neuljudno napadali in jih zmerjali taiste odbornike, kateri so občinske račune pregledali in Vam neopravičene izdatke očitali? 5. Če je res, da ste Vi od občine dobili vsako leto po 24 kron za vzdrževanje občinske hiše, a niste nič popravljati dali, ampak hišo razdrto pustili? 6. Če je res, da ste uradno potrdili neresnični napisani zapisnik oziroma prepis takega zapisnika, katerega pri občinski seji dne 1. avgusta t. l. nihče niso pisali, in ste ga dali poslati z občinskimi računom vred okrajnemu zastopniku in da ste na tak način hoteli prevarati občinski odbor ter merodajno višjo oblast? — Na vsa ta vprašanja zahtevamo od Vas odločni odgovor, in če se ne boste opravičili, bomo pa morali verjeti, da je to vse resnica, kar se Vam očita. Toraj dajte račun od Vašega bišovanja pri občini. Višjo oblast pa prosimo, da bi posvetila, kaj je res v tem temnem klerikalnem kotu . . . Več občanov.

Iz Hrastnika. Čudna ljubi „Štajerc“, so pota boje previdnosti. V nekaterih krajih se tira vlogo ljudstvo s kačami in škorpionji, pri nas pa morajo pošteni ljudje še vedno v nekaterih javnih zastopih enega Roša videti . . . Žalostno je za naše razmere, da se še vedno mi našlo v Hrastniku toliko možatosti, da bi se z vsem tem „roševstvom“ pomedlo. Vrglo se je Roša sicer iz občinskega prestola, vrglo se ga je iz deželnega zbora, vrglo se ga je iz kemične fabrike itd., — ali nekateri ljudje še vedno mislijo, da storijo s tem kaj pametnega, ako podpirajo tega čudovitega „poštenjaka“, katerega je celo lastna njegova narodnjaška stranka pustila na cedilu in kateremu smo mi na podlagi dokazov že vse mogoče brezzačujnosti in nepoštenosti očitali . . . 8. t. m. so bile znane volitve glede vaitinskega davka. In izvolili so moške zopet doseadanega načelnika — Ferdo Roša. Predno se je volitev pričela, imel je Roš lepi „govor“. Omenil je zlasti svoje znane za-sluge tekom zadnjih 30 let svojega paševstva. Omenil je tudi, da se ga hoče zdaj po 30 letih „truda“ vun vreti. No, no, kar se tiče tega truda, ni bil zastoj, temveč se je dobro obrestoval. Po Roševem govoru se je predlagalo tajno volitev. To je Roša seveda grozovito jezilo. Pri volitvi pa je dobil vendar 92 glasov, medtem ko je 19 moš proti njemu glasovalo. Seveda se je tudi dobro agitiralo in zlasti debeli darar je skakal okoli. Upamo, da bode kot namestnik izvoljeni gostilničar Forte Roša na prste gledal, kajti obljubil je to. Volitev sama nam je dokaz, da je na Hrastniku še mnogo ljudi, ki si ne upajo tega storiti, kar jim veleva pamet in srce. — Torej naš ljubi prijatelj prvaški dr. Žižek nas bode tudi zapustil. In veš, dragi „Štajerc“,

zakaj? Boji se, da bi moral v Hrastniku od lakote umreti. Je pač čudno to za „slovenski“ Hrastnik! Ni še eno leto minulo, ko se je v možganih prvaka Roša porodila misel, zahtevati nastavljenje drugega zdravnika. Občina to lahko na stroške nemške industrije stori in je to tudi res storila. Roš je obljuboval dr. Žižeku zlate gradove. Ali svoje obljube ni držal, kakor je to že njegova navada. Dr. Žižek dobil je plače 2000 K od občine; kurjavo izfehtal si je pri rudniku in zraka se dobi tukaj zastoj. Ostalo, kar se še tako mimogrede potrebuje, kakor privatno prakso, mesto distriktnega zdravnika itd. mu je ostal Roš seveda dolžan. Vse to je dr. Žižeka hudo peklo. Zato menda ne drži več veliko na pravo in v zadnjem času je pričel obiskovati celo nemške gostilne. Sicer ima mož tudi nemško ženo, katera še danes slovensčine ne razume. Tako hoče dr. Žižek torej raje iz pašalika Roša izgniti in se v Trbovlje preseliti. Toliko za danes!

Sv. Rupert v Slov. gor. Upravništvu Slov. gosp. se je poslala sledeča izjava: „Upravništvu Slov. Gosp. v Mariboru. Sv. Rupert v Slov. gor. 31. oktobra 1909. — Glede zadnjega dopisa v Slov. Gosp. sem primoran resnici na ljubo javiti, da je isti dopis o „cerkveno konkurenčnem odboru St. Rupertkem“ bil objavljen brez moje vednosti; sploh nimam vzroka napadati našega poprejnega zasluženega cerkveno-konkurenčnega načelnika Janeza Čuček, veleposestnika, najmanj pa njegovega sina Jožefa Čuček, učitelja. Cerkveno konkurenčni odbor pri sv. Rupertu v Slov. gor., dne 31. oktobra 1909. Anton Živko m. p., načelnik. Paul Korošec m. p., priča. Felix Čeh m. p., priča.

Razvanje. Ljubi „Štajerci“! Malo ali menda nič še nisi dobil iz naše Razvanske občine dopisov, če ravno te vsi radi beremo; pa zdaj pri teh razmerah pa te prosimo, da bi nam vse, kar ti bomo pisali, natanko in resno na svetlo dal! Pred nekaterimi meseci so prestavili iz naše Hočke fare sem priljubljenega kaplana gospoda Lovreca in na njegovo mesto smo dobili znanega gospoda Kranjca. To bi nič ne djalo, pa kaj? Za njim se hoče tudi vsiliti v našo ljubo Razvansko občino list „Slovenski gospodar“, boljše rečeno „Slovenski lažnivec“. Vsak napredni Razvančan in Hočan bo to potrdil! Naš pismonoša mora po 2 do 3 krat tebe lažniva v našo „as privlečiti, čeravno smo ga večkrat nazaj poslali, pa nič ne pomaga. Ko se pismonoša enkrat potoži nekemu kmetu, da ima s tem prisiljenecem veliko opravil, mu ta odgovori: v pustu ali fašenku, ko bomo imeli kmetje hiterno, bomo ga do 20 kg na teden potrebovali. V zadnji številki 44. piše nek lažnivec v tem listu čez našega priljubljenega občinskega predstojnika gospoda M. Pakelna tako nesramno laž, da vsakega, kateri to bere in razmere v Razvanju pozna, groza obide. Ti lažnjivi dopisun „Gospodarja“, kdaj je gospod Pukl tem, ki se tožijo, svetoval ali rekel, naj eden drugega obrekujejo ali ozmerjajo? Kdaj je g. Pukl pismonoša Hofferja nagnal podpis pobirati zoper g. Kranjca? Lažnjivi dopisun, odgovori! Nobenemu katehetu, kateri našo otroke pravo kristjansko vero uči, se mu nismo v veropank vtikali; kateri pa v šoli ali med kmeti nemir in politiko oznanjuje, za tega je boljše, da ga ne vidimo in ne poznamo. Dalje, kdo je tisti, ki ni pri volitvi okrajnega šolskega sveta za g. Pakl na glasoval? On pri zborovanju 2. julija je sam vsemu zboru rekel, da ne prevzame več načelstva zavoljo nekaterih šolskih razmer. Tako, ti lažnjivi dopisun „Gospodarja“, to je resnica in ostane resnica, na to se tudi podpisemo vsi napredni kmetje v Razvanju. Naš ljubi g. Pukl pa še naj mnogo leta občuje v naši občini, saj je že mnogim siromakom veliko in veliko dobrega storil, tako tudi občini in šoli. Nad Razvanjem bo kot izgleda vredni predstojnik gotovo nam vedno ostal v spominu. (Sledi 12 podpisov tamšnjih posestnikov).

Sv. Duh v Ločah. Ze zopet se moram vrniti na Vas g. urednik zaradi našega pred. g. župnika Kozelja, ki nam same lepe in vredne stvari v naši ž. tako stari furi prirejuje, da bi za malo pokrtačili. Pustil sem si pripovedati, da so na 15./11. 1909 ednega tukajšnjega jako pridnega gospodarja, ki je prišel k poroki, s tem na sramoto postavili, da ga zaradi ene ma-

lenkosti niso hoteli poročiti. Mi jih pa vprašamo, ali bodo oni tudi s svojim mežnarjem Kolarjem tako ravnali, kadar bo prišel s svojo Nežo Novan, ki si je pred kratkim spravil v sosedno hišo na stanovanje, da se lažje zvečer malo po vasi sprehajata, ali bodo tudi temu vrata pokazali? O ko bi se jim le tudi tam enkrat oči odprle, ker vse druge malenkosti tako dobro vidijo, pred temi pa zaprejo oči. Ali je to kristjansko, ali je to prav, kaj takega še tukaj mi nismo doživeli. Pa mi se bomo trdno na noge postavili in na vsak način temu postopanju konec naredili.

Jesenice, Gorenjsko. Eina velika domišljava reva je kaplan France Kogej, obenem pa tudi ničla, ki ničesar ne pomeni. Vendar je pa to človeče zelo predrben in aroganten. Proti vsaki malenkostni uredbi na Savi zabavlja on po šegi starega šnopsarja in misli, da se mi res kaj zmenimo za njegove neumnosti in zabavlivosti. Prav nič, zabavljati zna vsaka šema, tedaj je najbolje da ga popolnoma preziramo! Kaj me briga, če osel riga! To je Kogej sam v Slovincu javno napisal in se tudi podpisal. — Za počt. Člani katoliškega delavskega društva trobijo po Savi, da bi škof Anton Bonaventura Jeglič spisal in izdal ono rudočo famozno knjizico!! — Ako bi človek vedel, da ima samo z norci za opraviti, bi tem lahko nekaj drugega povedal! Čez liberalce naši gospodje vedno udrihajo, posebno imajo na piki liberalce! Pojte se no solit z vašo komedijo, ko bodo volitve, se boste pa na stari postji z liberalci bratili in pismeno vezali! — Kdo pa še danes takemu švindelnu kaj verjame? Mi gotove ne!!! — Kaj pa je napravil fajmošter Zabukoveč, Čebulj, Krivic i. t. d. Ali mislite, da imamo mi tako slabe možgane a la Kogej? —

Novice.

Naš koledar — izšel!

Gotovo bode vse somišljenike in prijatelje razveselila vest, da je „Štajerčev“ kmetški koledar za leto 1910 že izšel. In lahko rečemo, da je letošnji koledar v vsakem oziru boljši in večji nego prejšnja dva leta, odkar izhaja. Ves koledar obsega skupno 144 strani, 9 člankov, 11 povestij, 2 pesni, kalendarij, seznamek sejmov, poštne tarife in kolektivne listvice, male vesti ter 12 slik. Vsebina našega letošnjega koledarja obsega to-le: 1. Leto 1910. — 2. Kalendarij. — 3. „V tretje leto“ (uvodne besede). — 4. „Dan plačila“, spisal Karl Linhart (povest iz kmetškega življenja). — 5. „Napredek“, spisal W. Ernst. — 6. „Na grobu Jožefa II.“, pesen, spisal K. L. — 7. „O gnojenju travnikov z umetnimi gnojili“, (gospodarski članek z dvema slikoma). — 8. „Na morju“, pesen, spisal K. L. — 9. „Prebivalstvo zemlje“ (članek z večjo sliko). — 10. „Štefi nagaja“, spisal K. L. — 11. „Vbogi vrahček“, spisal Peter Rosegger. — 12. „Gora in dolina“, spisal A. v. Anerswald, (povest o spokornjem morilcu). — 13. „Resnična povest“, spisala Mary Koch. — 14. „Od vsega največje“ (članek z lepo sliko). — 15. „Usodepolne hlače“, spisal Fr. Lunzer (zabavna povest iz vojaškega življenja). — 16. „Stari konj“, spisal Emil Zola. — 17. „Nekaj o naših poslih“ (gospodarski članek). — 18. „Domači advokat“ (cela vrsta maštrov, kako se delajo razne proujke, ki so navadne v življenju). — 19. „V kmetški suknji smo vsi tovariši“, spisal L. v. d. March (daljša povest). — 20. „Lastni stroški pridelovanja mleka“, spisal dr. P. Schuppli (gospodarski članek o kmetijskem knjigovodstvu). — 21. „Mi z dežele“ (besede, ki jih je izpregovoril nemški katoliški župnik Ziegler). — 22. „Od domače grude“, spisal Anton Gitschtaler. — 23. „Iskal je zlato“, spisal A. A. Naaff. — 24. „Naprej za staro pravdo“, nekaj napredne pridige, spisal „Štajerčev Pratikar“ (razmotriva v poljudnih besedah pomen in zahteve naprednjakov). — 25. Male vesti. — 26. Poštneine itd. — 27. Seznamek sejmov na Štajerskem in Koroškem. — 28. Inzerati. — Kakor se vidi je vsebina našega koledarja letos izredno bogata. Zato smo morali tudi koledar za celih 16 strani povečati. Tudi lepe slike smo dodali, da vstržemo vrlim svojim somišljenikom. Čena pa je koledarju ednaka ostala. „Štajerčev

kmetški koledar za l. 1910“ košta namreč samo 60 vinarjev, s poštino vred pa 70 vinarjev. Teh 70 vinarjev ali 35 krajerjev izda pač vsakdo lahko za tako veliko, zanimivo, zabavno in poučno knjigo. Kdor vzame 10 koledarjev, dobi enega zastoj. Opozarjamo na to naše zaupnike... Tako pošljemo naš koledar tudi letos s trdim zaupanjem v svet, da ga bode ljudstvo v veseljem sprejelo in naprej dajalo. Naročite se, kupujte koledar in agitirajte zanj! Vsi na delo!

Skandal. res grdi in umazani skandal se je zgodil v Ljubljani. Naravno, da v Ljubljani, kajti to mesto, to slavno „središče Slovenije“, postalo je v zadnjem času pravo — gnojišče. Vsi časopisi so polni tega skandala. Kaj se je zgodilo? V Ljubljani imajo škofa, ki semtertja ne ve, kaj dela. Ta škof dr. Tone Bonaventura Jeglič je v gospodarskem oziru že davno dokazal, da res ne ve, kaj dela. Izdal je nerodno velikanske svote denarja in prišel skoraj pod kuratelo. Zdjaj se je temu čudnemu možu dopadlo, da izda malo knjizico za „ženine in neveste“, v kateri se popisuje na najočitnejši način spolsko življenje. Knjizica ima tako pisavo, da jo mi z ozirom na čednost in pravnost niti približno omeniti ne moremo. Ljubljancani so seveda po tej knjizici segali, kakor po frišnih žemljah. In zdaj so nakrat slovenski liberalci svojo „naravnost“ in svojo „moralo“ našli. Pričeli so kritičati, da je spisal ljubljanski škof svinjarijo itd. Liberalci so postali nakrat podobni asketom in dervišom, ki vidijo v vsaki ženski smrtni greh. Ali — izdali so tudi sami knjizico, v kateri so ponatisnili največje pikantnosti iz škofovega spisa. In zdaj se razširja obe knjizici med pripristnim ljudstvom. In liberalci vprijejo, da so klerikalci napravili veliko „svinjarijo“, klerikalci pa tulijo, da so jo napravili liberalci... Po našem mnenju bi se naj ljubljanski škof raje za druge stvari brigal, nego za spolske zadeve, kajti o teh kot duhovnik ne sme in ne more ničesar razumeti. Ako je ženinom in nevestam glede spolskega življenja kaj nasvetovati, potem je to naloga zdravnika in ne škofa. Slovenski liberalci pa po našem mnenju tudi nimajo nobenega vzroka, da bi se delali za moraliste in čisteže. Vraga, mi poznamo to našejmjenlo gospodo in vemo prav dobro, da je v „tuh duše pokvarjena. Klerikalci nimajo liberalcem ničesar očitati, ti pa onim ne. — kajti vsi sede na istem gnojišču. Skandal je le, da se hoče od strani teh moralističnih farizejev tudi pošteno ljudstvo zastrupiti in moralno degenerirati.

Kako klerikalci delavcem pomagajo. Klerikalni list „Tiroler Volksbote“ napisal je delavcem sledečo lepo pridigo: „Moj ljubi delavec, pravi tvoj delodajalec ni fabrični posestnik, namreč ljubi Bog, kateremu na ljubo moraš vsako delo izvršiti. Bog je tudi pravi tvoj plačnik, fabrični lastnik pa je le nekaki poduradnik božji. Posvetna plača je le nekaki predplaček; glavna svota stoji pri Bogu v kreditu. Pravo plačo si prihrani Bog za življenje na drugem svetu... Huhm! To so pač lepi nauki! Klerikalci delajo vedno Boga odgovornega za vse slabosti in vse lumparije tega življenja. Sami pa se nikdar po teh besedah ravnajo. Zakaj pa se pustijo političko duhovniki že na tem svetu plačevati? Naj počakajo, da jim Bog na onem svetu poplača njih malenkostni trud. Zakaj pobirajo že na tem svetu štolnaine in bernjo in darke? Po mnenju te gospode naj bi ljudstvo „v božjo čast“ od lakote umiralo, samo da je njih malha polna... Ali delavci so dandanes prepametni, da bi sedli na te limanice!

Slovenska univerza je bila pred par meseci tako rekoč glavna skrb prvakov v naših krajih. Ravno tako so govorili, kakor da bi moralo slovensko ljudstvo brez univerze ali visoke šole kar čez noč izginiti. No, mi smo se tem hujskačem že takrat smejali. Vedeli smo, da je ustanovitev slovenske univerze danes nemogoča in da je ta zahteva z ozirom na dejstva in dane razmere naravnost smešna. Povedali smo tudi že takrat, da nimamo za visoko šolo na Slovenskem prav nobenih predpogojev. Manjka nam znanstvenega slovenskega jezika, manjka nam učnih knjig in učnih oseb. Sploh pa je vprašanje, je-li bi se taka visoka šola tudi obnesla... Prvaki so nas takrat grozovito opsovali in so zopet vpili, da smo „nemurji“. Danes pa prihajajo isti pr-

Kdor proda 10 koledarjev, dobi enega zastoj!

vaki sami in priznavajo, da smo mi s svojo okritosrčno besedo prav imeli. Dr. Korošec je svoj čas sprožil bedasto misel, da naj bi se ustanovila slovenska visoka šola s — hrvaškimi učnim jezikom. To je pač na eni strani vrhunec neumnosti, na drugi strani pa jasno priznanje, da je prava slovenska univerza dandanes še nemogoča. Zdaj pa so prišli slovenski liberalci in priznali jasno, da še nimamo slovenskega učnega jezika, da slovenski profesorji še ne znajo v slovenščini podučavati, da naj bi se jih valed tega poslalo na češko univerzo v Prago, kjer da naj bi v slovenščini predavali in se na ta način izurili. Oj ti presneti Babilon! Slovenski študentje na češki univerzi delajo svoje izkušnje v nemškem jeziku. Mi pravimo čisto nakratko: mesto da bi prvaki vedno po Nemcih in drugih narodih udrihali, naj bi svojo kulturo izboljšali. Potem, tekem desetletij, se bode morda o potrebi slovenske univerze govoriti zamoglo!

IZ Spodnje-Štajerskega.

V „Narodnem dnevniku“ dela se vedno znani Vekoslav Spindler svoje politične „saltemortale“. Mi opazujemo to počenjanje nezrelih možic, ki so prišli v politiko, kakor Pilat v sveto pisano, približno s tistim veseljem, s katerim se opazuje otroke, ki se igrajo, ravbarje in žandarje. Najbolj smešno pa je pač to, da ne more Spindler svojega veselja skrivati, ako vložil kak prenapetost tožbo proti našemu listu. Spindler bi moral sicer vedeti, da smo doslej skorej v vseh tožbah častno zmagali. In zagotovimo mu, da se tudi prihodnjih tožb ne bojimo. Sicer pa naj Spindler pred lastnim pragom pometa. Saj je šele pred par meseci krožila po časopisju vest, da je mož, če se ne motimo, v 22 slučajih (!) tožen. Seveda, kadar se prvaki med seboj tožarijo, se končno vedno „zglihajo“. Ne vemo, ali se drug drugega bojijo, ali pa velja stara beseda, da vrana vrani ne izkljuje očesa. Pane Spindler, ne vriskaj torej prerano, drugače se bodeš s tem svojim veseljem istotako blamiral, kakor si se svoj čas z znanimi pesni „Fedorova“. Smešno je tudi, ako imenuje Spindler našega urednika „pisača“. Sicer ni „pisač“ biti nobena sramota in Spindlerjeva bankrotna stranka obstoji skoraj iz samih „pisačev“. Ali Spindler se pač s svojimi žurnalističnimi zmožnostmi ne sme preveč bahati. Paovke, ki si jih je pri klerikalni „Domovini“ prinčil, danes res nikomur več ne imponirajo. In o pravi žurnalistiki razumejo naši tiskarski učenci gotovo več, kakor cela tista „tarok-partija“, ki predstavlja dandanes „narodno stranko“ na Štajerskem. Ako imenuje Spindler našega urednika „pisača“, bi mi Spindlerja z isto pravico lahko imenovali „mazača“. Pa nočemo, nočemo ga razburiti, kajti drugače bi mi zakrivil, da prične mož kakšne elegije pesmariti.

Zopet poškodovanje drevja. Strupeno hujkanje gotovih ljudi proti naprednemu okrajnemu zastopu v Ptujju je pač v prvi vrsti oih zločinov krivo, kateri kažejo grozno podivjanost. Poroča se nam, da se je zopet na cesti Hajdina-Sv. Lovrenc celo vrsto nasajenih mladih sadnih dreves uničilo. Istotako se je poškodovalo drevesa na cesti od Turniša do sv. Vida. Primanjkuje nam besed, da bi označili to falotsko počenjanje brezvestnih pobalinov. Človek, ki tak zločin izvrši, je pač vreden, da se mu prste odseka. Upamo, da se bode tudi zdaj zločinske lopove dobilo in pošteno kaznovalo. Sodnija je žalibog še vedno premilostna za te bandite. Vsakdo, kdor kaj o teh zločincih ve, naj to naznani. Ljudstvo pa opozarjamo zopet iz novega, naj varuje ta drevesa. Okrajni odbor ne more postaviti k vsakemu drevescu orožnika. Ljudstvo mora samo koristeti. Saj so vendar drevesa v ljudsko korist.

Župnik Ogrizek. To je namreč tisti mož, ki pelje s „Štajercem“ tožbo, katera se bode meseca decembra pred mariborskimi porotniki dokončala. — ta župnik Ogrizek torej tudi zdaj ne miruje. Mi razven poročila o zadnji sodnijski razpravi o tej zadevi niti besedice prinesli nismo. Vendar pa laže „Slov. Gospodar“, glasilo vseh politikujočih farjev, da „skušamo porotnike pridobiti.“ Obenem pripoveduje „Slov. Gospodar“ razne posamezne stvari iz te cele razprave. To je pravzaprav protipostavno! Mi

Ogrizeku in njegovemu ednakovrednemu listu ne bomo zdaj odgovarjali in tudi njegovih lažij ter njegovih zavijanj ne bomo popravljali. Odgovorili bomo Ogrizeku decembra meseca pred sodnijo, pred porotniki. Za ta dan naj se pobožni in nedolžni župnik pripravi, — gleda naj pa, da ne zbeži zopet iz sodnijske dvorane, ko pridemo mi s svojim dokazilom resnice naših trditve. Toliko Ogrizeku in „Slov. Gospodarju“ v odgovor. Torej — na svidenje pred poroto!

Vestni fajmošter je g. Žižek v Slov. Gradcu. 7. t. m. je umrl mojster Hummel. Pogreb bi se moral izvršiti 9. t. m. Ali to ni zgodilo, kajti ta dan se je vršil v sv. Nikolaju veliki lov, katerega se je moral župnik Žižek seveda udeležiti. Zato se je pogreb enostavno na drugi dan preložilo. Po našem mnenju je to sicer protipostavno in tudi precej nekričansko. Fajmoštru so mrtvi zajci več vredni nego mrtvi ljudje. Tudi za šolo se fajmošter v takih časih ni brigal. Isti dan bi se moral namreč na nemški šoli izvršiti verouk. Ali ker je bil župnik Žižek na lovu, so ostali otroci brez božjega nauka. Mi gotovo privoščimo župniku lovsko veselje, naj strelja v božjem imenu, naj strelja srne, zajce in makari tudi kozle, — ali najprve naj stori svojo dolžnost in v svojih prostih urah se naj zabava!

Napredna zmaga. Pretekli teden so se vršile občinske volitve v občini Običnik pri Misu na Dravi. Prvaški klerikalci so napeli vse moči, da bi zmagali. Ali posrečilo se jim ni. Napredni volilci so držali trdno skupaj in tako so zmagali na celi črti. Z veliko večino so bili izvoljeni sledeči napredni gospodje: Jak. Pernath, Jos. Flohr, O. Goll, S. Saga, Joh. Werdnig, Peter Raulen, P. Schirnik, Joh. Navodnik, Ferd. Podonik, Joh. Verhovnik, Fr. Pobernski. Zupanom je bil zopet vrli desedanjši občinski predstojnik Joh. Werdnig izvoljen. Živeli napredni volilci!

Iz Št. Ožbalta pri Breznu. V zadnji številki smo poročili o obsodbi prvaškega svinjarja M. Slemenška. Ob koncu svojega poročila smo rekli, da so „zdaj Ožbaltki prvaki izgubili svojega voditelja“. To opombo je treba popraviti. V Št. Ožbaltu namreč sploh ni niti enega prvaka. Slemenšek je bil edini zagriženec, ni pa imel nobenega pristaša. Nasprotno, možje v Št. Ožbaltu so od prvega pa do zadnjega naprednjaki in malo je tako naprednih in edinih krajev. Toliko bovi resnici na ljubi povedano! S Slemenškom je šel prvi in zadnji ožbaltski prvak.

Italijansko zastavo razobesila je gospa Gellingsheim, soproga sodnijskega predstojnika na starem gradu v Kozjem. Neki kinetski fant je splezal gori in je italijansko zastavo snal. Prav je imel!

Bakljado priredili so t. m. županu g. Martinu Puckl v Razvajnu. Čaščenemu g. Puckl, kateri je bil vedno vrli naprednjak in veliki prijatelj ljudstva, kateri je pa tudi vedno vse svoje moči v občni baterji stavil, izražamo tudi mi svoje najpristržnejše čestitke!

Ustrelil se je pri Radgoni železniški uradnik Obal iz Budimpešte.

Mrliča v vodi. Na levem bregu Drave v Sv. Petru pri Mariboru so našli mrliča okroglo 55 letne ženske, ki je imela, rano na vratu. Komisija je doznala, da se je izvršil samomor. — V Pesnici so našli pri mlinu g. Reispa moškega mrliča, ki je že 8—14 dni in vodi ležal. Oba mrliča sta neznanca.

Mladí tat. 17 letni hlapec Andrej Greifner v Ploderbergu je ukradel svojemu gospodarju 140 K in bil zato na 6 mesecev ječe obsojen.

Tatvina in poneverjenje. Svoj čas smo poročali, da so se vršile velike tatvine na škodo trgovca g. Kührarja v Mariboru. Tata sta bila trgovski pomočnik H. Rabnik in blagajničarka Ana Bregant. Ukradla sta blaga za okroglo 363 K. Poleg tega sta poneverila nekaj čez 3.300 K denarja. Obsojena sta bila: H. Rabnik na 18 mesecev, Ana Bregant pa na 13 mesecev ječe. Zanimivo je, da sta se hotela v kratkem poročiti.

Pazite na deco! 3 letni sinček g. Wedeniga v Konjicah prišel je pod poštni voz. Pridobil je težke poškodbe.

Dan brez mrliča. Na enem zadnjih dnevo se je zgodil v Gradcu, ki šteje 150.000 prebivalec, redki slučaj, da ni nikdo umrl.

Slepar. Hlapec postiljona g. Feguša v Novicerkvi v Haložah izvalil je s ponarejenim pis-movom od raznih trgovcev blaga, ter je potem pobegnil. Med drugim je tudi tukajšnji trgovec g. L. Slavitsch oškodovan. Kdor kaj o sleparju ve, naj nam to nemudoma naznani.

Samomor. V hiralnici v Ptujju si je prerezal Franc Kozjak iz sv. Petra z britvijo vrat. Našli so ga že mrtvega.

Umrl je v Ormožu g. dr. Omulec, odvetnik in okrajni načelnik. Pokojnik se je šele pred pol letom oženil. Bodi mu zemljica lahka!

Gospod „direktor“. V Mariboru so zaprli 38-letnega Maksa Staudinger. Mož se je delal povsod za „rudniškega direktorja in je v družbi svojega tovariša Janeza Wolf v zgornji Pulakavi in okolici sleparil. Izvalil je raznim ljudem precej denarja. Oba tička sta zdaj pod ključem.

Tatvina. V Možganjih ukradel je hlapec Anton Paitler svojemu gospodarju Bombeck in nekemu tovarišu denarja in vrednosti za 150 K. Potem je pobegnil.

Zaprli so v Mariboru natakario Marijo Meeger iz Arnoldsteina (Koroško), katero zasleduje sodnija zaradi tatvine.

800 kron izgubil je na cesti iz Maribora v Prepolje kočar in šepar Tomaž Drevenšek.

Nesreča. Na lovu v sv. Jurju na Ščavnici imel je neki zdravnik nesrečo, da je ustrelil nekemu kmetu v oko. Vid je izgubljen.

Ogenj. Pogoreli sta v sv. Jurju na Ščavnici dve veliki kmetški hiši.

Požar. Na „Galgenbergu“ pri Celju je pogorela hiša posestnika Jorasa. Požar je napravil za 1.600 K škode.

Iz Koroškega.

Tožba? Prvaški listi poročajo, da je prvaški občinski zastop v Selah pri Borovljah vložil proti uredniku „Štajerca“ g. Karl Linhartu tožbo zaradi žaljenja časti. Od strani sodnje se nas sicer doslej še ni obvestilo in torej tudi ne moremo reči, ali odgovarja to naznanilo prvaških listov resnici ali ne. Kajti dostikrat že se nam je s tožbami žugalo, katere so pa potem vedno v vodo padle. Tako n. p. se nam je žugalo, da nas bode pobožni dr. Brejc tožil, ko smo pisali, da kmetom kot advokat preveč račuri. Ali do danes ni nič s to objubljeno tožbo, na katero smo se že grozno veselili. Ne vemo torej, je-li nas slavni občinski odbor v Selah res tožil ali ne. Na vsak način pa pričakujemo hladno-krvno tožbo. Gospoda v Selah je lahko prepričana, da mi ne bomo pred sodnijo zbežali kakor klerikalni lopovi, ki najprve obreknjejo, potem pa ne prevzamejo odgovornosti za svoje delo. Pričakujemo torej odločitve z mirno vestjo in brez vazege strahu.

Iz Sel se nam piše: Prvak dirja od hiše do hiše. Šola se v nekaj dneh začne. Dušice lovi, osem let v en rog naj trobijo. Ne Korošci, kranjski divjaci naj postanejo. „Ti žena, en fajz šenkej dobiš, al tvojega otroka moraš dati v slovensko šolo!“ In res, otrok se trudi po dve uri daleč, dan za dnevom, osem let dolgo v slovensko šolo. In kaj se je naučil vprašate? Novega mav kaj! Osem let je prazno slamo mlátil! A otrok ne ostane vse življenje otrok, izrastil je, postal je en fleten fant. Priden je, zastepen, kak se nese, bo n' fajz žanir, si pravijo sosedji. Res ga pokličejo k vojakom. Kako mu je tukaj vse neznan. Začne se uk, on ne razume tovariš, čist' drugače govori. Oficir ko mandira, ali fant ne razume, se zasuče čist' narobe, dobi kaznen, vsa gr'ča dela mora popravljati. Kako hitro mine tovarišem čas, se šaljijo, so veseli, on jih ne zastopi, sedi kot trap med njimi. Kako strašno dolgo so tri leta! Ubogi fant! Solze mu stopijo v oči, srce ga od žalosti boli! Vse bi dal, kar kdo hoče, da bi se le mogel s temi fletnimi tovariši zmeniti! Kako hitro bi minila ta leta in kako dobro bi se mu godilo pri vojakih, če bi se le malo v tem neznanim jeziku zmeniti mogel! In kdo je njegove nesreče kriv? V slovenski šoli se v osmih letih ni mogel, kar mu bi bilo za življenje potrebno, nemškega jezika, naučiti. Mama so njegovo srečo za en fajz šenkej, za eno pest kafeja, prodali!

Selo. Piše se nam: Naš gospod fajmošter napravili so 'na fejš pridigo! Šišali nismo božje besede, govorili so samo o kranjskih advokatih! Tako lepo so pravili od Brejca, da smo si mis-

lihi, oni fajmošter niso, ampak Brejcov agent. Advokat vse zastoj napravi, tako so djali. Mlečna vprašajte, koliko en tak advokat košta! V občini račun pogledjte, koliko je advokatovo pismo, katero je čist za nič bilo, koštalo? 100 kron!! Je to zastoj? To nam kaže, da vi v božji hiši resnice niste govorili! Zdjaj vas kot našega dušnega pastirja vprašam, ali se sliši v božji hiši take posvetne in neresnične reči, ali božjo besedo v božji hiši oznanovati? „Vera peša“ sicer vpivjete, Kdo pa poslabša vero? ... Prave božje besede ne slišimo več v naši cerkvi, le govore, ki slišijo v oštariji ...

Sele. Piše se nam še: Zadnjo nedeljo Ivan enkrat ni pridigal o politiki zategadelj, ker se je že preveč vsrtil na tamburaski koncert, katterega je naročilo tamburasko društvo „Strel“ v Borovljah. Prišlo je dvanajst fantičov, samih takih, katerim je v Borovljah še prepovedano, gostilne obiskovati. Spitali so menda tako milo in lepo, da je fajmošter Mažija zagrabil in da sta plesala „srbsko mazurko“ Boštjan je pa kakor sem slišal aranžiral „Quadrillo“. Fletno je bilo že zdaj, na pustni torek bo pa menda še lepši Grafenauer hoče menda priti v Sele, tam bo obesil kravji zvonec okoli „krahna“ in bo plesal, Breje ga bo pa z harmoniko „begleitov“. Entre bo 10 vinarjev v korist „slovenskega šolskega društva.“ Jaz bom zdaj začel šparati moje denarce do tistega časa, da bom imel priložnost ta „Kunstgenuss“ poslušati ...

Koženavtra. „Miru“ v zahvalo. Piše se nam:

„Obrekuj in psaj me.
Saj je gladek pajpir!
V gnojnici se kopleš
Umazani „Mir“.

Podljubelski provizor
„Smir — mira“ pristaja,
Ti trošiš sovraštvo.
Saj draž ga ne znaš.

To ne dela duhovnik.
Ki mu gre za oltar.
To bi delal le človek,
Ki je skozin'koz — far.

Hortibol

Prvaški hujskači so namarevali pretekle nedeljo v Furnitzu veliki dirindaj napraviti. Seveda so mislili, da bodo kranjski sokoliki pomagali. Ali prišlo je okroglo 500 naprednih meč, ki so onemogočili vsako izzivanje. Prvaške zastave so se odstranile. Koliko časa bude to hujskanje kranjskih rogoviležev po Koroškem še trajalo? Dokler ne bodo Korošci z veliko metljo to privadranano nesnago pomedli!

Lepi kulturonosci. Štiri prvaški zagrizenci, m. nj. seveda tudi en duhovnik, namazali so na gori sv. Magdalene pri Celovcu knjigo za tujce in prislepali imena nemških poslancev. Res castno za te ljudi, častno zlasti za duhovnika-pobalina!

Grebince (Griffen). Piše se nam: Prvaška „posojilnica in hranilnica“ v Velikoven, na katero čelu stoji hujskajoči kaplan Dobrouč, nakupila je v Grebinju s pomočjo Joh. Nedveda p. dom. Golle, kateri pač misli, da se ga bude enkrat v sv. Cirilom in Metodom kot slovenskega svetnika častilo, neko polomnjeno gostilno. Namen je bil ta, da se vsi stvari v doselej naprednem trgu lokal za prvaško hujskarijo in da se uresniči „narodno štaccno“, s katero bi se potem vse napredne trgovce požrlo. Seveda niso Grebinjčani to kar tiho sprejeli. Občinski zastop je sklenil, naprositi okrajno glavarstvo, da naj ne podeli koncesije za to propadlo krčmo. Ali „posojilnica“ se ne briga dosti za postave. Zato je pričela izvrševati s preje omenjenim Golletem in na ime prodajalca gostilniško obrt, brez da bi se ozirala na § 18 obrtno postave. Tega bi tudi storiti ne mogla, kajti posojilnica glasom svojih pravil ne sme imeti gostilne. Občinski zastop je to tudi glavarstvu naznanil. Ali glavarstvo je pustilo teden za tednom preteči, brez da bi kaj storilo. Valed tega je črhunom greben zrastle. Mesto da bi se natihoma veselili svoje nepostavne gostilne, pričeli so v „Smiru“ čez napredne može psovati in na šnopsarski način lagati. In vpili so, da so napredni može „blamirani“. Potem se je hotel še neki drugi švindelj izvršiti: posojilnica je hotela namreč s koncesijo pro-

dajalec naprej delati. Tudi proti temu so se napredni može v občini odločno v bran postavili in opozarjali zlasti na jasno postavlo. Končno je oblast to sprevidla in je **zaprla narodni dom**, dokler se stvar s koncesijo ne reši. To koncesijo hoče zdaj najemnik gostilne dobiti, ker jo lastnica (posojilnica) ne sme imeti. Tako se hoče postavlo prezirati. Za zdaj pa je gostilna v „narodnem domu“ zaprta in najemnik vsled nepostavnega ravnanja posojilnice težko oškodovan. Oj vi prvaški modrijani, kdo pa je zdaj blaznjčan? Gotovo ne tisti, ki se potegujejo za postavlo. Pač pa tisti od Kranjcev nabujskani politikastri, ki hočejo tudi v Grebinju narodni prepajr in prvaško gonjo udomačiti. To so v prvi vrsti hujskajoči kaplani iz Velikoveca. Kaj imajo ti v Grebinju iskati? Ali je njih mesto v cerkvi ali v oštariji? Ali je duhovniški poklic, da se skuša v bogemu obrtniku na deželi zadnji griljež kruha iz ust potegniti? To je vendar namen mešane trgovine v „narodnem domu“. Prvaški duhovniki so podobni judom, ki hočejo tudi vedno vse v svojo malho spraviti. Ljudstvo postaja pri takemu postopanju seveda revno in ubožno. „Narodni dom“ bude prinesel Grebinjčanom nekaj, kar doslej niso imeli: **narodnostni prepajr in boj**, sovraštvo in laž, nasprotje med kmeti in tržani! To hočejo prvaški doseči. Ali napredni Grebinjčani se bodo branili z vsemi močmi, pa naj se združi s prvaški tudi sam vrag! Kmetje in tržani, bodimo edini Korošci, da nam kranjska hujskarija ne škoduje!

Kmetijski dobrotnik. 21. p. m. umrl je na gradu Frauenstein pri St. Vidu na Glanu grof Abensberg-Traun. Zapustil je polovico svojega velikega premoženja kmetom na Koroškem. Deloma se bude dala zapuščinska svota v sklad za ujme, deloma pa se bude porabila za pospeševanje kmetijskih združenj, za brezobrestna posojila, za zgradbo delavskih hiš, za nakup kmetijskih mašin in za rešitev vprašanja kmetijskih poslov. Naj bi pokojni dobrotnik koroških kmetov mirno ped zeleno grudo počival!

Ponarejeni denar razpeščevajo neki zlikovci v Beljaku. Torej pozor!

Nečloveški čin. Neznani lopov je v beljaški okoličici izvalil 7 letno hčerko nekega železničarja v kornuzno polje in jo je pozilil. Napravilo se je naznanilo.

Z vrelo vodo polila se je 4 letna hčerka zakonskih Schober v Breiteneggu. Otrok je dobil take rane, da je v kljub zdravniški pomoči kmalu umrl.

Samomor. Zaradi družinskih prepajrov se je hotela 23 letna hčerka posestnika Bartl pri Strassburgu obesiti: rešili so jo pravočasno. Drugi dan zjutraj pa si je prerezala vrat in je izkrvavela.

Uboj. V Lendorfu so se delavci stepli. Delavec J. Pertonjel iz Kranjskega je bil pri temu zaboden in tako težko ranjen, da je takoj umrl.

Veliki požar. V sv. Jurju pri Beljaku se je zgodil veliki požar, ki je v kratkem času vpepelil štiri hiš in troje gospodarskih posopij. Več požarnih bramb je preprečilo razširjenje požara na cerkev in druge hiše.

Roparski umor. Na poti proti domu napadli so neznani zločinci posestnika Weissmanna iz Himmelberga, ga oropali in mu prizadeli z nožmi tako težke poškodbe, da je drugi dan umrl. Roparskih morilcev še nimajo.

Po svetu.

Na vislice obsojen je bil v Rovignu mašinist Ivan Ivančič, ki je svojo ljubico z nožem umoril.

Nesreča na morju. V Singapuru sta trčila dva parnika: eden se je takoj potopil. Utunilo je 13 čbarjev in 88 mornarjev. Mnogo oseb so v vodi morskii volkovi napadli.

Veliki potres se je zgodil zopet v zahodni Indiji. Mnogo vasi je uničenih, stotero oseb ubitih. Škoda je velikanska.

Rudarska smrt. V rudniku Cherry (Illinois) Sev. Amerika so se vneli plini. Vsa jama je bila nakrat v plamenih. Rešitev je nemogoča. Pravijo, da je prišlo 480 rudarjev ob življenju. 5 ur po razstrelbi so potegnili 12 mrličov na dan. Strokovnjaki pravijo, da ni upati, da bi bili v jami zaprti rudarji še živi. Največ ponesrečenih

knapov je iz Avstrijskega in iz Italije. K tej velikanski rudarski nesreči se še poroča: Takoj po razstrelbi so potegnili 24 rudarjev na dan; nekateri od njih so se takoj udeležili rešilnega dela. 12 teh pridnih knapov se je peljalo nazaj v jamo. Komaj pa je bil „ferderkorb“ na šah-tovem „zolu“, ko je že prišel signal, da ga naj gori potegnejo. Storilo se je to. A ko je prišel „ferderkorb“ zopet na dan, našli so v njem 12 knapov sežganih in mrtvih. Ogenj je bil že v šahtu in vsako rešilno delo se je moralo ostaviti. 16 t. m. se je čulo iz jame še daljne glasove: zasuti rudarji so streljali, da bi se jih čulo. Pri šahtu so se zgodili pretresljivi prizori. Več kot 1000 otrok izgubilo je svoje reditelje. Več žen je zblaznelo. Nobene hiše ni v Cherryju, ki ne bi imela mrliča.

Kdor hoče na naše inzerate odgovor, naj priloži vprašalnemu pismu retur-marko. Brez marke ne pošiljamo odgovora.

Loterijske številke.

Gradec, dne 13. novembra: 30, 66, 24, 70, 17.
Trst, dne 6. novembra: 70, 68, 3, 80, 72.

Zahvala.

Jaz podpisani bil sem pri zavarovalni družbi Franco-Hongroise potom generalne agenture v Gradu do 1. oktobra 1909 zavarovan. Dne 20. oktobra 1909 pogoreli so mi moji objekti. Vkljub temu, da nisem posedoval druge police in nisem niti ene premije plačal, dobil sem od zgorajine družbe mojo škodo popolnoma poplačano. Valed tega si usojam tej družbi svojo uljudno zahvalo za njeno dobroto izraziti.

Tibolci, 10. novembra 1909.
Joh. Kristanič
preča, Mat. Korper
Georg Krainc
preča.

Karl Kasper

trgovina zmešanim blagom in zaloga smodnika

PTUJ

prporoča svojo bogato zalogo špacerijskega blaga, nadalje smodnika za lov in razstrelbe, cindžnere ter predmete municije za lov kakor patrone, kapseljne, šrot itd., nadalje glavno svojo zalogo v umetnem gnoju za travnike, njive in vinograde i. s. Tomažova moka, kajnit, kalijeva sol itd., nadalje krmilna slama prešana, razfiabast in bakromi vitrijol itd. po najnižjih cenah.

Puške!

Lancaster od K 26—, flobert-puške od K 8-50, pištole od K 2, samokresi od 5—, Popravljanje po ceni.
Genik s silkami franko.
F. Dušek, Opočno
št. 104 z. d. Staatsbahn, Böhmen.

Čudež industrije!

Valed velikega sklepa oddajam po smeino niski ceni samo 698
K 4-60
eno krasno, tanko ameriškansko zlato-duble švicarsko lepou uro, ki se ne da razločiti od pravega 14 karatnega zlata, s 36 urnim antimagnetnim anker-kolesjem, s sekundnim kazalcem 3 letna garancija s fino pozlačenim zlatenim veritico vred 3 kom. K 12.90
Natančno sata v nikelnu ali gloria srebru lepo gravirano pokrrovje 1 kom. K 3.45 * posebrebno veritico 2 kom. K 6.50
Brez risike! Izmjenjava dovoljena ali denar nazaj! Pošilja se po povzetju ali naprejplačilu svote. Il. ceniki zastoj in franko.
E. Holzer, Krakova, Stradom 1826.

